

Punkt 11: Område 9 – Solceller og møller mellem Tversted og Bindslev

01.02.05-P16-38-23

Resume

Hjørring Kommune har modtaget ansøgning om opstilling af 114 ha solceller og 5 vindmøller. Projektansøgningen har været i fordebat. Der er væsentlige forhold, som taler både for og imod projektet. Der skal tages stilling til, om der skal udarbejdes plangrundlag og miljøvurderinger.

Sagsfremstilling

Ansøger har i marts 2023 ansøgt om at opstille 125 ha solceller og 7 vindmøller med en totalhøjde på 150 m mellem Tversted og Bindslev. Områdets placering og afgrænsning fremgår af Bilag 1 - Oversigtskort. Ansøgningen fremgår af Bilag 2 - Oprindelig ansøgning.

Byrådet besluttede 21. juni 2023 at sende projektansøgningen i fordebat i perioden 6. september til 6. oktober 2023.

Der er væsentlige forhold, som taler både for og imod projektet, herunder forsyningsinteresser kontra natur- og landskabsinteresser.

Revideret projekt

Ansøger har på baggrund af fordebatten arbejdet med sit projekt og har indsendt et revideret projekt, hvor ansøger af hensyn til landskabet, har reduceret antallet af vindmøller fra 7 til 5 vindmøller og størrelsen af solcelleanlægget fra 125 til 114 ha. Tilpasningen af solcellerne har forbedret projektets indpasning i landskabet.

Derudover har ansøger efter fordebatten indsendt supplerende oplysninger til sit projekt, hvori det fremgår, at der er blevet oprettet et energifællesskab i Tversted og Bindslev, og der er indgået en aftale med ansøgeren og der er indledt dialog med centrale aktører i Hirtshals om oprettelse af et virksomhedsenergifællesskab. Se Bilag 3 - Revideret ansøgning.

Høringssvar

Der er i fordebatten indkommet i alt 13 høringssvar fordelt på 2 høringssvar fra myndigheder, 4 svar fra foreninger og 6 svar fra borgere samt 1

underskriftsindsamling med 60 underskrivere, se Bilag 1 - Underskriftsindsamling, (LUKKET BILAG). Se Bilag 4 - Samlede høringssvar.

Myndigheder

Forsvarets Ejendomsstyrelse oplyser, at vindmøllerne vil være placeret inden for line-of-sight fra Forsvarsministeriets varslingsradar i Skagen og der skal derfor udarbejdes analyser for vindmøllernes påvirkning heraf. Administrationen er opmærksom herpå og tager høringssvaret til efterretning.

Aalborg Stift ønsker undersøgt, hvorvidt projektet vil påvirke indsynet til og udsynet fra de omkringliggende kirker. Administrationen og ansøger bemærker, at visualiseringer heraf vil indgå i miljøvurderingen.

Foreninger

BHE Bindslev Handel og Erhverv, Tversted Kraftvarmeværk, Bindslev Kraftvarmeværk og Tversted Borger og Turistforening anbefaler i et fælles høringssvar, at projektet videreføres til næste planlægningsfase. Administrationen tager høringssvaret til efterretning.

Tversted Erhvervs Initiativgruppe anbefaler, at projektet videreføres til næste planlægningsfase. Administrationen tager høringssvaret til efterretning.

Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur (FBL) opfordrer til, at de særlige værdier omkring Gårdbo Sø og landskabets overgang til Skagen Odde beskyttes. Den geologiske historie om dannelsen af Skagen Odde, som landskabet fortæller, og kulturhistorien om afvandingen af Gårdbo Sø må ikke sløres eller skjules af VE-anlæg. FBL finder på den baggrund det problematisk at godkende projektet. Administrationens bemærkninger hertil fremgår af efterfølgende afsnit om landskab og udsigtsforhold.

Vendsyssel Energi- og Miljøforening giver projektet højeste anbefalingsstatus grundet det lokale energifælleskab og levering af billig fjernvarme til de to byers fjernvarmeselskaber. Administrationen tager høringssvaret til efterretning.

Borgere

Borgernes høringssvar og underskriftsindsamlingen tilkendegiver modstand mod

projektet. Underskriftsindsamlingen lægger vægt på natur, landskab, landbrug, grundvand, gener, værditab samt manglende opbakning og manglende økonomisk gevinst i forhold til lokalsamfundet.

Samlet set lægger modstanderne i høringssvarene vægt på:

- Naturmæssige forhold (4)
- Landskab og udsigtsforhold (1)
- Grundvand (2)
- Støj, skyggekast, refleksion og andre gener (4)
- Værdiforringelse af ejendom (6)
- Strid med kommuneplanens retningslinjer (1)
- Manglende lokal forankring (1)
- Øvrige forhold (2)

Administrationens bemærkninger til indkomne kommentarer

Administrationen har gennemgået høringssvar fra fordebatten og ansøgers bemærkninger til høringssvar fra fordebatten, se Bilag 5 - Ansøgers bemærkninger til høringssvar.

Naturmæssige forhold (se Bilag 8)

Underskriftsindsamlingen og borgerne udtrykker bekymring omkring fuglebeskyttelsesområder, rastende traner, kolonier af flagermus samt sjældne og truede sommerfugle.

Administrationen bemærker, at der er levesteder for flagermus indenfor 1.000 meter (Elkær Skov og Stensbæk). Alle fem møller ligger mellem 400-900 meter væk fra gammel løvskov, som er levested for flere af de rødlistede flagermusearter. De to fjernede møller lå tættere på og ansøger har igangsat flagermusundersøgelser.

Der er desuden kendt forekomst af arter på fugledirektivet med rastende traner, der yngler < 2 km væk, og der raster sandsynligvis også traner, der stammer fra Fuglebeskyttelsesområderne. I DOF-databasen er der flere registreringer af rastende traner, samt store forekomster af gåsearter og sangsvane, der søger føde på markerne.

Om foråret følger trækfugle land, så lang tid de kan. Det betyder, at Skagen Odde fungerer som en tragt. Der er derfor mange iagttagelse af især rovfugle om foråret i området. De fleste undersøgelser viser dog, at det mest er ynglefugle og rastende

fugle, der rammes af møllerne. Især traner og større rovfugle er udsatte.

Trækket er ikke så koncentreret i dette område, som det er længere oppe på odden. Flere af trækfuglene er på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområder længere væk.

Vindmøllerne (men ikke solcellerne) vurderes på denne baggrund som problematisk ift. natur.

Administrationen bemærker desuden, at det er korrekt, at ensianblåfugl (sommerfugl) som det eneste sted i Vendsyssel lever nær projektområdet, men den vil ikke blive påvirket af solceller og vindmøller, da de opstilles på landbrugsjord.

Landskab og udsigtsforhold (se Bilag 9)

FBL opfordrer til, at de særlige værdier omkring Gårdbo Sø og landskabets overgang til Skagen Odde beskyttes. Underskriftindsamlingen udtrykker bekymring omkring påvirkning af landskabet.

Administrationen bemærker, at ansøger har tilpasset solcellerne, så de følger landskabets linjer i form af både kystskrænten og Tversted Å. Ydermere opsættes solcellerne kun på landbrugsjord, hvor landskabsdannelsen ikke er tydelig. Solcellerækkerne ligger parallelt med den gamle kystskrænt, så de ikke påvirker denne.

Der er ingen eksisterende tekniske anlæg eller støjkluder i radius på ca 3,5 km, hvilket svarer til et område på over 3800 ha.

Vindmøllerne vil have en markant påvirkning af det bevaringsværdige landskab Tversted Rimmer, der ligger i en afstand på 1100-1400 meter fra møllerne. Da møllerne står parallelt med Tversted Rimmer, vil det være en strækning på 3 km der bliver markant påvirket. Tversted Rimmer er statsejet og offentligt tilgængeligt. Der vil også være påvirkning med støj, hvilket er i konflikt med retningslinjen for bevaringsværdige landskaber, som også har vilkår for, at de skal være uforstyrrede ift. støj.

Udsigten ud over Skagens Odde fra den gamle kystskrænt vil også blive påvirket. Der er ingen eksisterende tekniske anlæg i området mellem Tversted, Bindslev og Tuen i dag.

Den ene mølle, der stod helt inde i større sammenhængende landskab er udgået.

Det vurderes, at møllerne ikke har den store påvirkning på det geologiske område.

Grundvand

Borgeren udtrykker bekymring for forurening med PFAS af både vandmiljø og kød fra dyr, som græsser nær solceller.

Administrationen bemærker, at under en miljøvurdering af projektet vil eventuelle forureningsrisici blive belyst og vurderet. Endvidere vil der i en eventuel tilladelse til projektet blive stillet vilkår om, at solcellepanelerne ikke må forurene grundvand eller jord.

Administrationen bemærker desuden, at projektet ikke ligger indenfor, eller i nærheden af, et boringsnært beskyttelsesområde, indsats- eller interesseområde.

Støj, skyggekast, refleksion og andre gener

Borgerne udtrykker bekymring for støj og skyggekast fra vindmøllerne.

Administrationen bemærker, at miljølovgivningen fastsætter støjgrænser for vindmøller. Det betyder, at disse støjgrænser skal overholdes i forhold til naboer. Læs mere i Bilag 6 - Uddybende bemærkninger.

Værdiforringelse af ejendom

Borgerne udtrykker bekymring for ejendomsværditab som følge af projektet.

Administrationen bemærker, at opførelse af vindmøller og solceller kan medføre ejendomsværdiforringelse. Staten har fastsat en værditabsordning, som giver ejere af beboelsesejendomme, der bliver nabo til et VE-anlæg, mulighed for at få erstatning for værditab på boligen, som følge af at VE-anlægget etableres. Læs mere i Bilag 6 - Uddybende bemærkninger.

Strid med kommuneplanens retningslinjer

Borgere bemærker, at projektet ikke er i overensstemmelse med kommuneplanens principper for planlægning af vindmølleparker, da projektet ikke er en udbygning af eksisterende vindmølleparker, ikke er placeret i nærheden af støjende lokaliteter og er nærmere kysten end 5,0 km.

Administrationen bemærker, at principperne fastsætter, at placering i nærheden af støjende lokaliteter foretrækkes, men det ikke er afskærende krav. Projektet er derimod ikke i overensstemmelse med kravet om en afstand til kysten på 5 km, da 4 af møllerne er placeret nærmere kysten end 5 km. Nærmeste mølle er 3,7 km fra kysten.

En realisering af det ansøgte projekt vil derfor kræve en ændring af kommuneplanens retningslinjer for vindmøller, så afstandskravet udgår eller reduceres.

Manglende lokal forankring og økonomisk gevinst

I underskriftsindsamlingen indgår der en indsigelse mod, at de lokale gevinster ikke går til de nærmeste naboer, men i stedet går til dem, som har Fjernvarme i Bindslev og Tversted.

Ansøger bemærker, at alle naboer ud til 1.200 meter (8 x møllehøjde) fra møllerne gives 30 andele gratis. Det årlige udbytte af 30 andele vil dække en gennemsnitlig husstands elforbrug. De nærmeste naboer vil også kunne være medlem af det lokale energifællesskab, og derved få billig strøm og eventuelt også billig varme, hvis de f.eks. installerer en varmepumpe.

Administrationen har vurderet den overordnede økonomiske gevinst for lokalområdet som "bedst".

Øvrige forhold

Borgerne bemærker, at solceller ikke hører til på god landbrugsjord, og at høje møller bør placeres på havet i stedet.

Administrationen bemærker, at kommunens planlægning er i tråd med energiaftalen fra sommeren 2022, hvor et flertal i Folketinget ønsker, at elproduktionen fra

vindmøller på land og solceller skal firedobles frem mod 2030.

Opsamling

Administrationen anbefaler, at høringssvarene ikke giver anledning til ændringer i projektet på nuværende tidspunkt.

Administrationens vurdering af projektet

Administrationen har gennemgået projektet, høringssvar fra fordebatten samt bemærkninger fra ansøger til høringssvar og har på den baggrund opdateret screeningskemaet for projektet, se Bilag 7 - Revideret screeningskema.

Solceller

Følgende forhold taler for, at der arbejdes videre med den del af projektet, som omhandler solceller:

- Ejerskabsformen vurderes som *god*, fordi der er tale om et ikke lokalt ejet selskab. En vindmølle og en tredjedel af solcelleanlægget udbydes til kostpris til lokalt energifællesskab.
- Den økonomiske gevinst for lokalområdet vurderes som *bedst*, da der er oprettet et borgerenergifællesskab, der vil komme til at eje en af vindmøllerne og en tredjedel af solcelleanlægget. I forbindelse VE-anlægget vil der blive etableret en varmepumpe, der skal levere varme til Tversted og Bindslev. Billigere varme til de to varmeforsyningsselskabers kunder (Bindslev og Tversted). Nærmeste naboer tilbydes 30 gratis andele (40 husstande).
- Sammenhængen med kommunens energi- og varmeplaner vurderes som *bedst*, idet projektet er i tråd med Energiplanens målsætning om øget produktion af VE-strøm, samt at en del af strømmen vil blive brugt til lokal varmeproduktion og aftaget af et lokalt energifællesskab.
- Projektet er strategisk vigtigt for at få forstærket el-infrastrukturen i Hjørring Kommune, især når det drejer sig om strømforsyningen til og fra Hirtshals.
- Synergier mellem arealanvendelser vurderes som *god/potentiale*, da arealerne langs Tversted Å laves til natur med afgræsning. Dette understøtter også den økologiske forbindelse.

Følgende forhold taler imod, at der arbejdes videre med den del af projektet, som omhandler solceller:

- Natur vurderes som *Mindre godt*, da projektområdet er kendt rasteplass for fugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet. Dette skal undersøges nærmere i miljøvurderingen.
- Landskab vurderes som *Mindre godt*, da projektområdet overlapper med større sammenhængende landskaber og hele projektområdet ligger indenfor

værdifuldt geologisk område. Ansøger har tilpasset projektet, så påvirkningen mindskes.

Vindmøller:

Følgende forhold taler for, at der arbejdes videre med den del af projektet, som omhandler vindmøller:

- Ejerskabsformen vurderes som *god*, fordi der er tale om et ikke lokalt ejet selskab. En vindmølle og en tredjedel af solcelleanlægget udbydes til kostpris til lokalt energifællesskab.
- Den økonomiske gevinst for lokalområdet vurderes som *bedst*, da der er oprettet et borgerenergifællesskab, der vil komme til at eje en af vindmøllerne og en tredjedel af solcelleanlægget. I forbindelse VE-anlægget vil der blive etableret en varmepumpe, der skal levere varme til Tversted og Bindslev. Billigere varme til de to varmeforsyningsselskabers kunder (Bindslev og Tversted). Nærmeste naboer tilbydes 30 gratis andele (40 husstande).
- Sammenhængen med kommunens energi- og varmeplaner vurderes som *bedst*, idet projektet er i tråd med Energiplanens målsætning om øget produktion af VE-strøm, samt at en del af strømmen vil blive brugt til lokal varmeproduktion og aftaget af et lokalt energifællesskab.
- Projektet er strategisk vigtigt for at få forstærket el-infrastrukturen i Hjørring Kommune, især når det drejer sig om strømforsyningen til og fra Hirtshals.

Følgende forhold taler imod, at der arbejdes videre med den del af projektet, som omhandler vindmøller:

- Landskab vurderes som *Problematisk* (se Bilag 9):
 - Mølleprojektet er i konflikt med *Bevaringsværdige landskaber* i kommuneplanen. Der er både støj og visuel påvirkning af både Tversted Rimmer og Elkær Plantage. Der er ingen eksisterende tekniske anlæg i et område på over 3800 ha. Påvirker rekreative interesser i Tversted Rimmer, der er statsejet med offentlig adgang.
- Natur vurderes som *Problematisk* (se Bilag 8):
 - Det vurderes, at projektet sandsynligvis er i konflikt med Fuglebeskyttelsesdirektivet ift. fuglearter på udpegningsgrundlaget for nærliggende Fuglebeskyttelsesområder (især trane).
 - Det vurderes, at projektet muligvis er i konflikt med Fuglebeskyttelsesdirektivet, idet det ligger på ruten for trækfugle om foråret, hvor flere af arterne er på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelses-områder længere væk.
 - Det vurderes, at projektet sandsynligvis er i konflikt med EU Habitatdirektivet ift. til flagermus, der har levesteder i gammel løvskov ved Stensbæk og Elkær Plantage.

Kommuneplanens retningslinjer for vindmøller

Projektet er ikke i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer for vindmøller vedrørende afstandskrav i forhold til kysten, da 4 af møllerne er placeret nærmere kysten end 5 km, hvoraf nærmeste mølle er 3,7 km fra kysten.

En realisering af det ansøgte projekt vil derfor kræve en ændring af kommuneplanens retningslinje, så afstandskravet udgår eller reduceres.

Konklusion og anbefaling

Der er væsentlige forhold, som taler både for og imod projektet, herunder forsyningsinteresser kontra natur- og landskabsinteresser.

Kommuneplanens retningslinjerne om landskab kan fraviges, men de er dog helt eller delvist baseret på nationale udpegninger, og beskyttelse af landskaber er generelt en national interesse, hvilket betyder, at det er meget svært at fravige, fordi staten skal inddrages.

EU-direktiver står over national lovgivning, og der må ikke vedtages planer, der er i strid med direktivet. Der er en risiko for, at miljøvurderingen vil vise, at projektet ikke kan godkendes ift. Fuglebeskyttelses - eller Habitatdirektivet, eller at der vil blive stillet vilkår om så omfattende tilpasninger og afværgetiltag, at projektet ikke er realiserbart, fx ved at møllerne skal stå stille store dele af året.

I forhold til energiforsyningsinteresser vurderer administrationen projektet som vigtigt på grund af anlæggets størrelse. Anlægget vil kunne levere store mængder strøm til Hjørring Kommune (5-13 % af det forventede forbrug i Hjørring Kommune i 2030). Projektet er derudover også strategisk vigtigt for at få forstærket el-infrastrukturen i Hjørring Kommune, især når det drejer sig om strømforsyningen til og fra Hirtshals. Projektet vurderes også vigtigt i forhold til den lokale udvikling i byerne Tversted og Bindslev, idet der er oprettet et borgerenergifælleskab bestående af de to borgerforeninger og de to varmegærker, der i fællesskab vil komme til at eje en af vindmøllerne og en tredjedel af solcelleanlægget.

Administrationen anbefaler, at Byrådet på baggrund af indstilling fra Teknik- og Miljøudvalget tager stilling til, om der skal arbejdes videre med projektet i form af udarbejdelse af plangrundlag og miljøvurderinger, herunder om det skal være det samlede projekt eller kun enten solceller eller vindmøller.

Ansøger er indstillet på kun at realisere et vindmølleprojekt, hvis Byrådet beslutter, at der kun skal arbejdes videre med vindmøller. Ansøger er ikke indstillet på at realisere et projekt, der kun indeholder solceller.

Lovgrundlag

Planloven §§ 13 og 23c.

Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter §§ 8-11 om miljøvurdering, screening, høring af myndigheder og andre interesseorganisationer, samt offentliggørelse.

Økonomi

Fremgår af sagsfremstillingen for orienteringspunktet: Orientering om proces vedrørende behandling af solcelle- og vindmølleansøgninger efter gennemført forbedringsforløb.

Personale

Fremgår af sagsfremstillingen for orienteringspunktet: Orientering om proces vedrørende behandling af solcelle- og vindmølleansøgninger efter gennemført forbedringsforløb.

Sundhed

Fremgår af sagsfremstillingen for orienteringspunktet: Orientering om proces vedrørende behandling af solcelle- og vindmølleansøgninger efter gennemført forbedringsforløb.

Bilag

Bilag 1 - Oversigtskort

Bilag 2 - Oprindelig ansøgning

Bilag 3 - Revideret ansøgning

Bilag 4 - Samlede høringssvar

Bilag 5 - Ansøgers bemærkninger til høringssvar

Bilag 6 - Uddybende bemærkninger

Bilag 7 - Revideret screeningsskema

Bilag 8 - Naturinteresser

Bilag 9 - Landskabsinteresser

Direktionen indstiller,

- at Teknik- og Miljøudvalget udarbejder indstilling til Byrådet i forhold til, om der skal udarbejdes plangrundlag og miljøvurderinger for den del af projektet, som omhandler solceller, og
- at Teknik- og Miljøudvalget udarbejder indstilling til Byrådet i forhold til, om der skal udarbejdes plangrundlag og miljøvurderinger for den del af projektet, som omhandler vindmøller.

Beslutning

Bilag

Bilag 1 - Oversigtskort - Område 09

Bilag 2 - Oprindelig_ ansøgning_ Område 09

Bilag 3 - Revideret ansøgning - Område 09

Bilag 4 - Samlede høringssvar - Område 09

Bilag 5 - Ansøgers bemærkninger til høringssvar - Område 09

Bilag 6 – Uddybende bemærkninger

Bilag 7 - Screeningsskema - Område 09

Bilag 8 - Naturinteresser

Bilag 9 - Landskabsinteresser